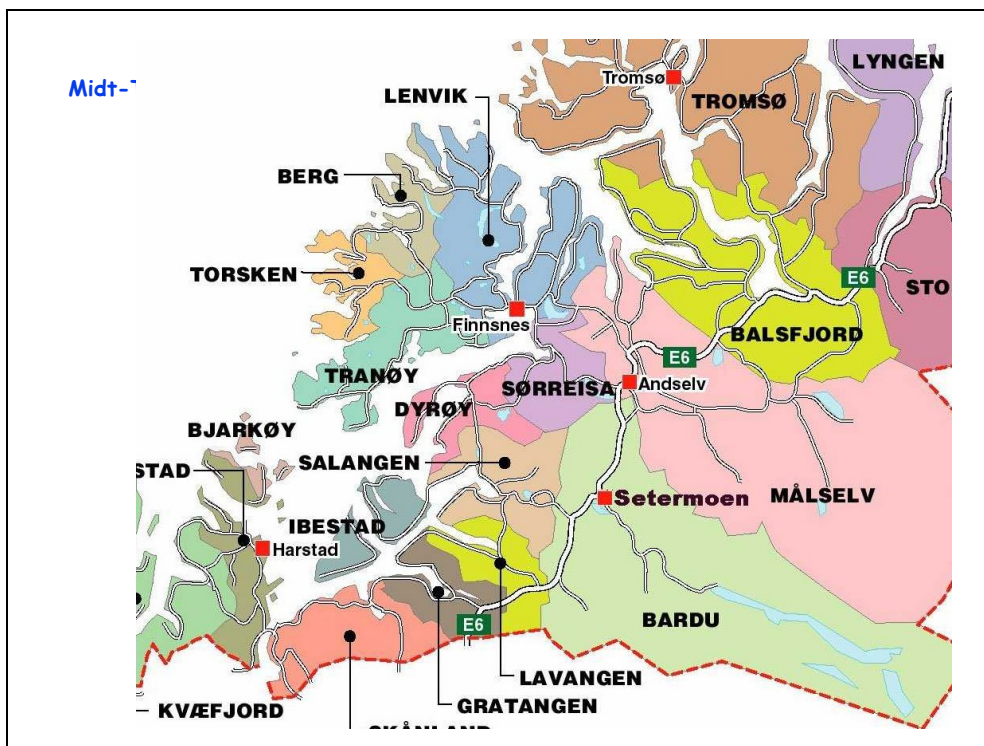

Regional bibliotekplan for Midt – Troms

2005 – 2008

Regional bibliotekplan for kommunene Bardu, Berg, Dyrøy, Lenvik, Målselv, Sørreisa, Torsken og Tranøy

Innholdsfortegnelse

1 Innledning.....	3
2 Bakgrunn.....	3
3 Mål.....	3
4 Regionalt biblioteksamarbeid.....	3
5 Satsningsområder.....	4
5.1 Kulturformidling overfor barn og unge.....	4
5.2 Folkebiblioteket – åpen arena for læring.....	5
5.3 Samfunnsinformasjon.....	6
6 Utviklingsområder.....	6
6.1 Digitale tjenester.....	6
6.2 Samarbeid skole og folkebibliotek.....	7
7 Økonomi.....	8
Vedlegg 1.....	9
Årsbudsjett 2005.....	9
Driftsutgifter.....	9
<u>Utgiftsfordeling.....</u>	<u>9</u>
Vedlegg 3.....	11
AKTIVITETER/KURS/KONFERANSER med mer i regi av Regionalt biblioteksamarbeid i Midt – Troms, 2004.....	11
Livslang læring.....	11
Kulturformidling.....	11

1 Innledning

Midt - Troms har lang erfaring med regionalt biblioteksamarbeid. Flere prosjekter er gjennomført på tvers av kommunegrensene.

Siden samarbeidstanken ble sådd på begynnelsen av 90-tallet har det skjedd mye i regionen. De fleste kommuner har i dag fagutdanna biblioteksjef eller biblioteksjef med høyere utdanning og gjerne noe bibliotekrelatert utdanning, for eksempel skolebibliotekarutdanning og veiledningspedagogikk for voksne utdanningsøkende. Måselv tiltrådte biblioteksamarbeidet 01.01.2001. Bardu og Dyrøy er med fra 01.01.2005.

I møte 4. februar 2004, sak 02/04 vedtok Administrativt råd at arbeidet med ny regional bibliotekplan skulle iverksettes.

Det regionale biblioteksamarbeidet er av stor betydning for biblioteksektoren i regionen og er med på å kvalitetssikre det totale bibliotektilbudet til befolkningen i Midt - Troms.

2 Bakgrunn

Ut fra engasjement og interesse hos de bibliotekansatte er det generelle inntrykket at alle har funnet det verdifullt å delta i et bibliotekfaglig nettverk. I forbindelse med at Troms fylkesbibliotek i perioden 2002-2004 kjørte et lederutviklingsprogram for biblioteksjefer i Troms, skrev biblioteksjefene i Berg og Lenvik en prosjektrapport om biblioteksamarbeidet i Midt - Troms. Denne var basert på intervju med biblioteksjefer, kulturansvarlige eller rådmann, samt fylkesbiblioteksjefen.

Positive erfaringer med regionalt samarbeid gjør det ønskelig å fortsette samarbeidet, gjennom en felles regional bibliotekplan for en ny fireårsperiode.

3 Mål

Målet med regionalt samarbeid er å sikre befolkningen i regionen en best mulig bibliotektilbud. Dette er et kontinuerlig mål, som konkretiseres gjennom målene for det enkelte satsnings- og utviklingsområde.

4 Regionalt biblioteksamarbeid

Det regionale biblioteksamarbeidet videreføres i en felles regional bibliotekplan hvor prioriterte satsningsområder og økonomiske rammer er styringsinstrumentet. Samarbeidet skal ivareta regionalt fellesskap og profilering med målrettet

markedsføring. Fagforum for biblioteksjefer og fagforum for alle ansatte er viktige arenaer for erfaringsutveksling og kompetanseheving. Felles økonomi gir mulighet for kompetanseheving i form av deltakelse på regionale og sentrale møter, kurs og konferanser.

Faglig utvikling er viktig for motivasjon og innsats. Det regionale samarbeidet er av stor betydning i forhold til å rekruttere og beholde kvalifisert personale, og er avgjørende for framtidig utvikling og vekst i biblioteksektoren i Midt - Troms. Regionens samla bibliotekkompetanse kan brukes til felles beste, og vi kan lære av hverandre.

Lenvik folkebibliotek har fått ulike desentraliserte oppgaver fra fylkesbiblioteket, og skal derfor fungere som regionbibliotek. Biblioteket skal være pådriver og igangsetter i forhold til større aktiviteter og utviklingsarbeid i regionen. Dette medfører tett samarbeid med og bistand til lederen av samarbeidet. Hovedtyngden av praktisk tilrettelegging og organisering faller også på regionbiblioteket.

I tillegg har Lenvik folkebibliotek følgende oppgaver:

Ansvar for budsjett og regnskap for det regionale samarbeidet.

Ansvar for oppdatering og vedlikehold av felles internettside (viktig bit av felles markedsføring og profilering)

Veiledningsansvar med særlig vekt på nye bibliotekansatte

Spesielt ansvar i hht låneveier og oppbygging av felles mediasamlinger

Ansvar for felles mediadepot, abonnement og lisenser

Dersom fagforum for biblioteksjefer finner det formålstjenlig, kan noen av oppgavene delegeres til andre bibliotek.

En felles interkommunal bibliotekorganisasjon kan vurderes for enkelte kommuner. Bibliotekloven åpner nå i sterkere grad enn tidligere for forsøksvirksomhet med interkommunale løsninger for bibliotekdrift.

5 Satsningsområder

Følgende tre områder er prioritert i denne planen:

5.1 Kulturformidling overfor barn og unge

Mål: Sette litteraturformidling i fokus for å fremme leselyst og leseglede.

Litteratur- og kulturformidling er en vesentlig del av bibliotekenes formidlingsarbeid. Biblioteket skal i tillegg til kunnskap og informasjon gi mulighet for personlig utvikling, kulturell og menneskelig opplevelse. Barn og unge er fortsatt ei viktig målgruppe som vi ønsker å fokusere spesielt på.

Den kulturelle skolesekken (DKS) er en nasjonal satsing på mer kunst og kultur i skolen. Litteratur inngår som en vesentlig og viktig del, og folkebibliotekene har mye å tilføre DKS. Bibliotekene har lang erfaring og tradisjon med å legge til rette for ulike former for litteraturformidling og lesestimulerende tiltak, for eksempel:

Leseprosjekter

- Litteraturformidling
- Forfatterbesøk
- Skriveverksted
- Utstillinger

Utdanningsdepartementet lanserte våren 2003 tiltaksplanen "Gi rom for lesing!" – en strategi for stimulering av leselyst og leseferdighet 2003-2007. I denne planen står bibliotekene sentralt. Stortingsmelding nr. 48, "Kulturmeldinga", slår fast at biblioteket ofte er den eneste tilgjengelige kulturarenaen og det eneste frivillige læringscenteret for barn i lokalsamfunnet. Her nevnes også at det er viktig for barn og unge å få muligheten til å møte en levende forfatter, og at hovedutfordringen er å inspirere barn til å lese. Dette kan bl.a. gjøres gjennom å delta på de ulike leselystprosjektene som er etablert de siste årene.

5.2 Folkebiblioteket – åpen arena for læring

Mål: Muliggjøre kompetanseheving for voksne

De menneskelige ressurser er framtidens viktigste kapital. Derfor skal bibliotekene i Midt-Troms bidra til å øke kompetansenivået i regionen. Folkebibliotekene er regionens viktigste uformelle læringsarena. Biblioteket er en arena som kan lede til formell utdanning og kan gjøre formell utdanning gjennomførbar.

Kompetansereformen (også omtalt som etter- og videreutdanningsreformen) har som målsetting å gi den enkelte voksne bedre muligheter for opplæring og kompetanseheving. Kvalitetsreformen legger opp til mer studentaktive undervisningsformer med økt bruk av IT og gruppearbeid. Skoleeksamenene erstattes med oppgaveskriving allerede fra første semester. Reformene fører til at antallet voksne utdanningssøkende øker og kravet til tilpassa studieforløp med gode arbeidsforhold og kvalitative bibliotektenester skjerpes. Bibliotekenes betydning som en lavterskel kvalitetsarena for læring vil øke. I særlig grad merker bibliotekene pågangen av de hundrevis av studenter i vår region som ikke er tilknyttet lokale utdanningstilbydere.

Bibliotekene i Midt -Troms skal legge til rette for voksne utdanningssøkende ved å:

- tilby tilrettelagte arbeidsstasjoner, gjerne egne studierom, med oppslagsverk og IT

- tilby individorientert brukerstøtte
- være behjelpelige med å skaffe til veie ønsket litteratur
- videreutvikle tjenestene til voksne under utdanning kontinuerlig
- samarbeide med aktuelle utdanningsaktører, spesielt de lokale
- markedsføre tilbudene

5.3 Samfunnsinformasjon

Mål: Styrke bibliotekene som demokratisk forutsetning

De offentlig finansierte bibliotekene er i sin natur et av de viktigste demokratiske instrumentene i samfunnet. Innbyggerne i et biblioteks nedslagsfelt sikres tilgang til kulturell deltakelse, informasjon, kunst- og kulturopplevelser uavhengig av sosial og økonomisk status. Bibliotekene i Midt-Troms skal utvikle sin funksjon som forutsetning både for lokalt og nasjonalt demokrati ved å gi tilgang til lokale og regionale sakspapirer fra kommunestyre, regionråd og lignende.

Publikums tilgang til IKT – og i særlig grad gratis tilgang til Internett – er blitt et viktig tilbud i bibliotekene. I planperioden skal bibliotekene i Midt - Troms fortsatt utvikle sitt IKT- tilbud til publikum. Flere arbeidsstasjoner og installering av breibånd er viktige stikkord.

Bibliotekene skal også styrke sitt fokus generelt på relevant samfunnsinformasjon fra for eksempel sosial-, arbeids- og trygdemyndigheter – ikke minst med utgangspunkt i at bibliotekene er et lavterskeltilbud for brukerne. Det er lettere å oppsøke det lokale biblioteket for å gjøre seg kjent med sine sosiale og økonomiske rettigheter, enn å oppsøke for eksempel sosialkontoret som førsteinstans.

I de kommunene som har bosatte flyktninger eller asylmottak skal tilbudet til relevante brukergrupper utvikles og videreføres. Biblioteket viser seg å være svar på reelle behov hos innvandrere og asylsøkere.

Bibliotekene skal gi alle lik tilgang til kunnskap, litteratur og kultur.

6 Utviklingsområder

6.1 Digitale tjenester

Mål: Videreutvikle de digitale bibliotektenestene

Katalogfellesskap

En felles katalog for bibliotekene vil gi innbyggerne i regionen et mer helhetlig og brukervennlig tilbud. Katalogfellesskap innebærer også effektivisering som vil skape et større handlingsrom for bibliotekene, med nye muligheter for samarbeid og arbeidsdeling. Totalt sett handler det om kvalitetsheving av bibliotektenesten i regionen.

Arbeidet med katalogfellesskap må organiseres som et eget prosjekt i planperioden. Bibliotekene bør inngå en kontrakt om hvordan katalogfellesskapet skal organiseres. Viktige problemstillinger som må avklares i forhold til prosjektet bør i hovedsak drøftes av en arbeidsgruppe som har utgangspunkt i biblioteksamarbeidet. En av utfordringene dreier seg om det å skulle enes om en felles katalogiseringspraksis. Her må fokus være kvalitetsheving av sluttproduktet, samt kompetansehevinga et slikt samarbeid medfører for bibliotekenes personale.

Teknisk sett ligger mye til rette for et katalogfellesskap i vår region, hvor flere av bibliotekene allerede er på sentral drift i biblioteksystemet Mikromarc. Leverandøren av systemet, Bibliotekenes IT-senter AS, ser positivt på å delta i et prosjekt hvor et reelt katalogsamarbeid er målet.

Å få til et katalogfellesskap mellom folkebibliotekene i regionen blir på mange måter et pionerarbeid, hvor det vil være mulig å søke om eksterne midler. Utvikling av digitale bibliotektenester er i høyeste grad på den bibliotekpolitiske dagsorden. I dette prosjektet ligger det et stort markedsføringspotensial for biblioteksamarbeidet i Midt-Troms, både regionalt og nasjonalt. I et slikt aspekt er det naturlig at også Norsk digitalt biblioteks underprosjekt "Felles lånerkort" får en plass i prosjektet.

Felles internettside

I forbindelse med prosjektet omkring et katalogfellesskap vil det være naturlig å også videreutvikle biblioteksamarbeidets websider. Dette henger nært sammen med en bedre brukervennlighet og en videre profileringen av samarbeidet.

6.2 Samarbeid skole og folkebibliotek

Mål: Formalisere samarbeidet skole – folkebibliotek for å synliggjøre skolebibliotekets rolle som utdanningsbibliotek

Dette er et område som er kommet kort i vår region, og bør derfor være et utviklingsområde denne planperioden. Hovedansvaret for dette området må ligge hos Pedagogisk senter for Midt – Troms og Regionkontakten for Indre Midt -Troms. Folkebibliotekene skal stille sin bibliotekfaglige kompetanse til disposisjon i nært samarbeid med Pedagogisk senter, Regionkontakten og skolene.

Dette kan gjøres gjennom å

- opprette et regionalt kontaktutvalg
- lage en felles regional skolebibliotekplan
- lage en formell samarbeidsavtale mellom skole- og folkebibliotekene i regionen

"Handlingsplan for skolebibliotek i Troms" vektlegger skolebiblioteket som utdanningsbibliotek for elevene og for lærerne i sitt planleggingsarbeid.

7 Økonomi

Fylkesbiblioteket bidrar med kr 100.000,- og kommunene med kr. 170.000,-. Følgende fordeling av årlige utgifter anbefales:

Kr 10.000,- for Berg, Torsken, Tranøy og Dyrøy

Kr 20.000,- for Bardu og Sørreisa

Kr 35.000,- for Målselv

Kr. 55.000,- for Lenvik

Midlene brukes til kompetanseheving, kulturformidling, markedsføring og media i regionen. Fylkesbiblioteket bidrar med midler i forhold til det som er omtalt i kap. 4 og til deler av stillingsressursen på 20% for leder. For å sikre kvalitet og kontinuitet i arbeidet bør leder ha bibliotekfaglig kompetanse og velges for hele planperioden.

Når det gjelder mulighet for oppsigelse av samarbeidet, regulerer Kommunelovens § 27 dette forholdet, jfr. vedtektene for Regionsamarbeidet.

Vedlegg 1

Årsbudsjett 2005

Driftsutgifter

Ledelse/koordinering av samarbeidet	60 000*
Regionale bibliotekoppgaver – lagt til Lenvik	70 000**
Markedsføring	20 000
Arrangementsutgifter	50 000
Media	30 000
Kurs og opplæring	40 000
Sum driftsutgifter	270 000

Utgiftsfordeling

Bardu	20 000
Berg	10 000
Dyrøy	10 000
Lenvik	55 000
Målselv	35 000
Sørreisa	20 000
Torsken	10 000
Tranøy	10 000
Troms fylkesbibliotek	100 000
Sum utgiftsfordeling	270 000

Fotnoter:

* Av dette er kr. 40.000 midler fra fylkesbiblioteket

** øremerka fylkeskommunale midler

Vedlegg 2

Noen statistikk tall for kommunene i Midt - Troms

	Innbygger e Pr. 31.12.03	Avdelinger	Årsverk pr. 1000 innb.	Bestand	Utlån pr. innbygger	Utlån barn	Media pr. innb.
Bardu	3841	1	0,42	15092	3,86	4,87	24
Berg	1042	2	0,63	19044	2,98	10,09	56,98
Dyrøy	1317	1	0,38	20371	3,19	9,93	27,94
Lenvik	11049	3	0,47	49905	3,61	5,48	26,84
Målselv	6845	3	0,45	47433	4,43	5,31	47,44
Sørreisa	3312	1	0,46	16578	6,32	8,29	55,79
Torsken	1119	2	0,63	15529	3,61	9,98	47,36
Tranøy	1704	1	0,12	14517	1,31	3,17	9,81

Tallene er hentet fra : Statistikk for arkiv, bibliotek og museum 2003

Vedlegg 3

AKTIVITETER/KURS/KONFERANSER med mer i regi av Regionalt biblioteksamarbeid i Midt – Troms, 2004

Livslang læring

- Konferansen "Økt samarbeid i et nytt biblioteklandskap" i Bergen, to dager
Antall deltakere: 2 biblioteksjefer
- Uka for voksnes læring: Lunsj og profilering av studierommene i Lenvik og Sørreisa. Eksterne utdanningstilbydere hadde stand på Lenvik folkebibliotek. SeniorSurf-dagen ble markert på de fleste bibliotekene.
- Lenvik har startet SeniorSurf-treff hver måned i Lenvik. Datakurs for godt voksne.
- Konferansen "Læring for alle" i Oslo, en dag
Antall deltakere: 2 biblioteksjefer
- Arrangerte konferansen "Biblioteket som åpen arena for læring" på Finnsnes hotell, to dager. Deltakelse fra utdanningstilbydere i Troms og Finnmark. Antall deltakere: 5 biblioteksjefer og 30 øvrige

Kulturformidling

- Litteraturseminar i Narvik, 7.-8. mars
Antall deltakere: 2 biblioteksjefer
- Kurs i litteraturformidling, to dager, Lenvik kulturhus
Antall deltakere: alle biblioteksjefene, ? lærere
- "Oppvekst i litteraturen"; kurs i bruk av tekster i undervisninga
Antall deltakere: 6 folkebibliotekansatte, 13 grunnskolelærere, en lærer fra vgs, en fra Pedagogisk senter (PS)
- Forskningsdagene 2004, 17. – 26. september
Show med Jon Kristian Gaare Blix fra NRK barneTV "Midt i Planeten". Arrangement i Målselv, Sørreisa, Torsken og Lenvik. Søkt og fått eksterne midler fra ABM-utvikling, PS, Senja Næringshage på til sammen kr 20.500,-. Totale kostnader: kr 26.00,- og masse arbeid, men kjempeartig! Forskerkonkurransen på alle folkebibliotekene for elever i 1. – 7. klasse. Antall deltakere: ca. 650 unger og 300 voksne
- Forfatterturne med Bjørn Sortland, 2 dager, oktober
Antall besøk: 7 timer/ grupper, 3 ulike skoler (8. klasser), ca. 140 elever pluss noen lærere
- Forfatterturne med Kine Hellebust, 2 dager, november

Antall besøk: 7 timer/ grupper, 5 ulike skoler (4. – 6. klasser), ca. 170 elever og 14 lærere

- Forfatterturné med fantasy-forfatteren Ruben Eliassen 3 dager, nov./des.
Antall besøk: 12 timer/ grupper, 10 ulike skoler (5. –10. klasse) pluss to kveldsarrangement
Antall deltakere: 198 elever, 18 voksne pluss ca. 60 voksne og barn på kveldsarrangementene
Utgifter: ca. 20.000,- og masse arbeid – men knall vellykket!
- Arrangerte Barnebokforum i samarbeid med PS og Troms fylkesbibliotek i Finnsnes kulturhus. Forfatterbesøk av Anne Bjørkli.
Antall deltakere: 16 grunnskolelærere, 14 folkebibliotekansatte

Annet:

- MM2-kurs i Tromsø:
Antall deltakere: 5 folkebibliotekansatte
- Mikromarc Brukermøte 2004, Ski
Antall deltakere: 2 biblioteksjefer
- Det 69. Norske bibliotekmøte, Molde, 25.-27. mars
Antall deltakere: 4 biblioteksjefer/ bibliotekansatte
- Støtte til bibliotekjubileum i Tranøy kr. 3000,- som gikk til forfatterbesøk med Grethe Haagenrud på alle skolene i Tranøy
- Støtte til Sørreisa folkebibliotek i forbindelse med åpning av biblioteket i nye lokaler, kr. 3000,- - som også her gikk til forfatterbesøk.
- Støtte til "Tørrfesivalen" i Gryllefjord, kr. 3000,- som gikk til ulike bibliotekarrangement, bl.a. utstillinger

Dessuten har arbeidet med Regional bibliotekplan medført svært mye ekstra arbeid og ekstra møtevirksomhet hele året, og spesielt denne høsten.

For øvrig vises til statusrapport for 2003 av 10. desember 2003 sendt Midt - Troms Regionråd v/ Kåre Rasmussen.

Finnsnes, 9. desember 2004

Annie Heitmann
Leder Regionalt biblioteksamarbeid i Midt-Troms